

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Antonii De Escobar Et Mendoza, Vallisoletani,
Societatis Iesv Theologi, Vniversæ Theologiæ Moralis,
Receptiores Absqve Lite Sententiæ nec-non
Problematicæ Disquisitiones ... Volumen ...**

Triplex Statvs; Ecclesiasticvs, Religiosus, & Sæcularis

**Escobar y Mendoza, Antonio de
Lugduni, 1663**

Caput 6. Circa Religiosi susceptionem status per professionem?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80707](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80707)

SECTIO SECUNDA.

De Professione Religiosa Dubia.

CAPVT VI.

Circa Religiosi susceptionem
status per Pro-
fessionem.

DVBIUM I.

Si Professio fiat sub conditione honesta de futuro, requiriturne nouus consensus, conditione purgata?

23
Nonnulla
præmittit.

PRÆMITTO, professionem Religiosam statum constituentem duplicem esse, tacitam scilicet, & expellam. Capite Religi si de sentent. excomm. Tacita iure antiquo duplici via inducebatur, nempe gestatione habitus professorum, vel alio us actus professorum exercitio. Expellam fit quomodocumque consensus sine verbo, sine scripto, sine nutibus declaretur. Porro si professio fiat sub conditione repugnante obseruationi paupertatis, castitatis, & obedientie; (traditione enim tria hæc vota continente debet necessario professio fieri) ea in Religione præscripta; professio non tenet. Queritur vero, an si fiat sub conditione honesta, (id est, non repugnante) de futuro, requiratur nouus consensus, conditione purgata? ex gr. in Religione approbata, & in manu legitimi Prælati promittis castitatem, paupertatem, & obedientiam, si tuus pater consensum præstiterit, consentit pater: valetne professio?

24
Nouus consensus non
requiritur.

Valeat equidem, nec nouus consensus requiritur. Quia consensus præcedens conditionalis, purificata conditione, transit in absolutum, & absolutam inducit obligationem. Sic Sanch. z1. 5. Decalog. cap. 4. n. 88. & plures de matrimonio loquentes, quos ipse refert, ac sequitur l. 6. de matrim. d. 8. num. 4 & 10.

25
Requiritur
nouus consensus.

Non valet, sed debet nouus consensus accedere. Quia ad professionem necessarius est eo eius quo professus se Religioni tradat: sed consensus sub conditione de futuro non est huiusmodi, quippe non est consensus in traditionem præsentem, sed in futuram penden-

tem, scilicet à conditione: Ergo non potest esse consensus ad professionem sufficiens. Ita plures Doctores, quos refert, ac sequitur Gutier. l. 3. cano. 99. de matrim. cap. 13. & 14 Expedit Suar. tom. 3. de Relig. l. 6. cap. 12. d. num. 18.

Idem censeo. Existimo enim talem professionem non esse professionem absolutam, sed pendentem, sed votum simplex professionem seu emittendi, impleta conditione.

DVBIUM II.

Professio tacita induciturne ex usu, & exercitio actuum professorum?

Innui Dub. 1. fieri (ex communi sententia) professionem tacitam, exercitio alio actuum professorum, quod quidem ad sacramentum trutinam refero, requiritur, an vere inducatur tacita professio ex huiusmodi actuum professorum exercitamento?

Inducitur quidem, quia C. Vidua de Regul. vidua sponte suscipiens conuersionis velum, quamvis non sacrum, & in Ecclesia efficiens oblationem, quam alæ virgines velatæ, & laicæ offerrebant, coacta fuit, periculerat: & ego ex solo exercitio actuum absque habitu in eorum professione, professio inducebatur. Certe si habitus professorum gestatio (vt innui dub. 1.) sufficiens est ad professionem tacitam inducendam, cur non erit actus professorum exercitamentum, cum non minus efficax signum sit actus, quam habitus. Sic Sylu. v. Relig. 3. q. 19. Az p. 1. l. 12. c. 4. q. 3. Sanch. l. 5. Dec. 3. n. 20 & alij à Syluestro relati. Ad id, Absque susceptione habitus professorum, nam sicut per nonitiorum habitum antea necessarium erat omnino ex Cap. Vidua. Ne scilicet presumatur, eum actum professorum exercitamentum potius esse iurisdictionis alienæ usurpatorem, quam verum professorem Religionis.

Minimè inducitur professio tacita ex vso & exercitio actuum professorum absque habitu eorumdem sacrum communis delatione. Quia Non inducitur professio tacita induci non potest nisi ex si-cum. gnis à iure statutis, nam est præsumptio iuris, & nullibi ius statuit exercitium actuum professorum cum nonitiorum habitu à professorum indumentis distinctio esse professionis signum. Ita Suar. tom. 3. de Relig. l. 6. c. 19. d. num. 7. Palao tom. 3. d. 2. de statu Relig. punct. 1. num. 7.

Scio, primam sententiam communem esse satisque probabilem. At probabiliorem reor esse secundam. Nec enim contrarium amplius ex Cap. Vidua citato colligitur. Poterat namque placere, quia non

Secl II de Profes. Religiosa Dubia. 185

non erat velum virginum, quod bene dici solebat bene tamen viduarum professorum quod carebit benedictione. Verum qui gestans professorum habitum addidit actus professus proprios in ætate pubere, professionem tacitam proculdubio inducet.

DVBIVM III.

Ut actus professorum exercitatio inducat professionem tacitam: requiriturne tridua saltem in eo perseverantia?

³¹ *Requiritur quidem.* R Equiritur quidem, quia in Cap. constitutionem in 6. expresse dicitur triduam perseverantiam in delatione habitus professorum necessariam esse ad inducendam tacitam professionem, & cum nullam exceptionem fecerit exercitij actum professorum, ab illa debemus abstinere. Neque obstat in Cap. Vidua videri esse factam exceptionem; quia ille textus antiquior est, & consequenter per textum in Cap. Constitutionem censetur limitatus: & quia non de solemnibus professione, sed de voto simplici castitatis videntur intelligi. Sic Suarez, *tom. tertio de Relig. libro sexto capite 19. numer. 14.*

³² *Non requiritur.* Non requiritur, sed sufficit assumptio habitus cum exercitio actus professorum, quia solatriduana delatio habitus professorum in anno novitatus absque vilo professorum actu tacitam professionem inducit. Ergo ex actu professorum nulla specialis præsumptio inducitur, si in actu professorum cum delatione habitus professi tridua perseverantia requiritur. At communis sententia defendit, induci tacitam professionem professorum actu: Ergo induci debet sine tridua habitus professorum delatione. Ita Sanchez lib. quinto Decalog. cap. 3. numer. 21. Lessius lib. secund. cap. 41. dub. 7. numer. 47. Layman. lib. 4. tit. 5. capite 5 in princ.

³³ *Verius hoc esse reor.* Verius hoc esse reor. Licet enim in Cap. Constitutionem generaliter dictum sit, requiri habitus professorum per triduum delationem, hoc est intelligendum, absque exercitio actuum professorum: ut si iura iuribus conformant. Igitur assumptionem habitus cum exercitio actus professorum, licet non addit tridua perseverantia, ad professionem tacitam constitutendam sufficientem esse defendo.

DVBIVM IV.

Qui Religionem ingressus in re aliqua gravi accidentali deceptus: potestne expelli, post emissam professionem?

³⁴ *Certum est.* Certum est innaliam esse professionem ante decimum sextum ætatis annum Esob. & Mend. Theol. Mor. Tom. VII.

expletum emissam. Trident. sess. 25. capite 15. Item metu cadente in constantem virum factam. Si enim hic metus professus, inveniatur, omnes Doctores sentiunt irritam reddi professionem saltem iure Ecclesiastico: quia sic supponitur consuetudine introductum in Cap. 1. De iis, quæ vi, ubi scemina ex metu professionem emittens, non compellitur in professione perseverare. Invalida etiam erit professio, si ex parte Prælati error sit in persona admittente, aut in conditionibus substantialibus requisitis. Ex solo autem errore in accidentalibus, irrita non redditur. Vnde elicio, non esse irritam professionem tacentis morbum contagiosum, quo declarato, non recipitur, quia cum hic morbus neque ex iure, neque ex speciali constitutione Religionis (ut suppono) professionem annullat, eius ignorantia vel error in admittente ad errorem in accidentalibus, non in substantia pertinet. Sanchez l. 5. Decalog. c. 4. numer. 57. Querierim autem, an sic admittens expelli à Religione possit?

Potest quidem expelli, quia in eiusmodi vitij taciturnitate gravis in Religionem ipsam culpa commissa fuit, quæ merito potest expulsionem vindicari. Sic Nauar. l. 3. consil. tit. de Regularibus conf. 25. alias 48. n. 2. & 3. Sanchez l. 7. de matr. d. 37. n. 53. Sa v. Religio, n. 34.

Expelli non potest, quia non videtur res adeo gravis esse, ut eius causa expulsio à Religione supplicium plane gravissimum, valeat infligi. Ita Mann. tom. 2. sum. c. 6. numer. 3. & 10. 3. q. Regul. q. 17. a. 9. Et Sanchez mutans sententiam lib. 5. Decalog. c. 4. numer. 57. plures referens.

Ego autem cum Ferdin. à Castro 10. 3. d. 2. de statu Relig. par. 2. §. 2. n. 4. distinguo si tentatis remediis per annum morbus non curetur poterit expelli tum ob deceptionis culpam, tum ad aliorum dampnum, ac contagij periculum præcauendum. Addit Doctor in Societate lesu absque vilo scrupulo expelli posse qui sic decipiens, vota Scholarium emitteret, quia cum non sint solemnia minorem causam ad sui dissolutionem expostulant, quam ea, quæ ad expellendos alio Religiosos profectos expostulantur. Sanchez 57. annotavit.

DVBIVM V.

Validane est, Professio à seruo emissæ sine domini consensu?

³⁸ *Nonnulla.* Ad professionis valorem etiam requiritur, ut quis servitute ligatus non sit, suppono re- quia fieret gravis iniuria domino, si servus occasione Religionis absque placito domini ab eius se subtraheret obsequio, cui ipse, ac sua tradita sunt. Capite si servus 1. & 2. 17. q. 4. Porro si servus Religionis habitum assumeret, & in eo per triennium computandum vel à die, quo dominus id scire potuit: vel, ut aliis placet, à die assumpti habitus, perstiterit absque

absque domini reuocatione: eo ipso a Religione potest admitti, quia iuris dispositione censetur à domino emissus, *Cap. si quis incognitus* 17. q. 2. At si intra illud tempus dominus seruum reperit, etiam si professionem fecisset, debet reddi, fide tamen accepta de impunitione, quod si dominus noluerit profectum seruum habere, sed pretium illius, probabile satis iudico, teneri Religionem eius voluntati acquiescere, si culpabiliter seruum ad professionem admisit. Si vero nullam patrauit culpam, non video quare ratione obligetur ad restitutionem: seruus domino reddere sufficiens enim satisfaciens, seruum reddendo. *L. ge. Suarium tom. 3. de Relig. l. 6. c. 6. per i. m. Lellum l. 2. c. 4. d. b. 3. n. 31. Quod si autem, an illa professio ante trentinam facta absque domini consensu, sit valida?*

39
Non est
Valida.
Valida non est, quia seruus quoad actiones viles traditus est domino: Ergo tradere se Religionem non potest. Sic Palud. in 4. dist. 38. *questio. 4. d. 2. num. 30. L. ubi citatur. Sanchez lib. 5. de Decal. c. 4. numer. 49. Azorius p. 1. l. 12. c. 1. q. 9. 3.*

40
Valida est.
Est valida. Quia neque apparet irrita ex iure naturali, neque ex positivo. Non ex naturali. Nam omnia vota seruorum valida sunt, neque dominus ea valet irritare absolute, sed solum impedire vnum sibi damnosum. Ergo stare optime potest, quod professio valida sit, & quod dominus illius vsu quoad obedientiam possit impedire: neque inde si non vouere obedientiam, vouet namque in animi preparatione. Ius autem positivum nullum est hanc irritans professionem. Ita Syluest. v. Religio 2. *questio. 3. Gregor. Lopez leg. 6. tit. 7. part. 1. Suar. 10. 3. de Relig. l. 6. c. 6. n. 3. & plures alij relati à Sancto ubi supra.*

41
Auctoris
resolutio.
Ego his haerens existimo, non solum ius non esse huiusmodi professionem irritans: imo ex *Cap. si quis incognitus* non leuiter colligi validam iudicari: quidem tempore transacto admissus ad professionem seruus reddi domino non debet, nisi ob distantiam praesumatur sufficiens non posse à domino reperiri. Ea tamen praesumptione facta, & domino reddatur, quamuis professus sit, Supponit ergo textus professionem validam fieri posse, domino non consentiente, & non obstante eius valore, obedientiae religionis usum posse impediri. Illud omnino certum, in Religione Societatis Iesu nullam esse professionem seu incorporationem per vota biennij à seruo factam, quia est vnum ex quinque impedimentis essentialibus. *Exam. gener. c. 2. & p. 1. confut. c. 3.*

D V B I U M V I.

Qui sine coniugii licentia professionem emisit, vobisne coniuge non petente, Religionem propria auctoritate deferere?

42
Certa respo.
ro.
Certum est, ad professionem requiri, ne professurus matrimonio cōsummato sit illigatus. Non consummato autem, licitus est

ad Religionem transitus, si aliud non obstat impedimentum. E. post alius consummationem erit licitus, si deus occasio perpetui diuorij ob formationem, hactenus, vel tunc. Porro post matrimonium cōsummatum, nullaque data perpetui diuorij occasione, si ad Religionem quis transiit, in eaque profectus tunc coniugis licentia, nulla etiam professio, ob praedictum coniugis, cui est ius quæsitum *Cap. licet. & Cap. Quidam. de concess. coniugat.* Unde coniux in saeculo manens potest cum a Religione reuocare, illeque debet obedire, reuocatus tamen debet non potest petere, esse reddere teneatur, quia professio illa quoad obligationem non petendi acceptata fuit ab Ecclesia, vtpote quæ non cedit in coniugis non consentientis praedictum. Quod intelligo, nisi expressam voluntatem inde haberet non alter se obligandi ad castitatem, quam dependenter ab illa Religio; quia hic expressa voluntate posita, nulla potest esse obligatio, cum nullus vere sit Religiosus status assumptus. Sanchez l. 7. de matrim. d. 34. num. 3. Quæritur verò an qui in coniugis licentia professionem emisit possit coniuge non petente, Religionem propria auctoritate deferere?

Potest quidem. Quia solum professionis virtute assequi quis poterat, in Religione persistere, sed professio non tenuit. Ergo cessante causa obligationis, poterit igitur propria auctoritate, auhoritate Religionem deferere. Sic Sanchez l. 7. de matrim. d. 34. num. 15. citans Glosam, Innocentium, Archidiaconum, & Belameram.

Non potest propria auctoritate, sed necessaria est Iudicis Ordinarij facultas. Quia in Trident. sess. 25. capite 19. cauetur neminem posse habitum Religionis dimittere, nisi causa nullitatis coram Ordinario examinata: causa nullitatis coram Ordinario examinata: alias tanquam apostata debeat puniri. Et merito sic statutum est, ne Religiosi occasionem vagandi arriperent. Cum enim publice constitit Ecclesie de professione, publice etiam debet ei de illius nullitate constare, ut dissoluta censeatur. Ita Basil. Legion. l. 9. de matrim. c. 1. i. num. 8. Palao 10. 3. d. 2. de statu Relig. punct. 2. §. 4. n. 3. Faneque decisio quædam Cardinalium apud Farinac. & Barboz in *supradicto Decreto.*

Cum his sentiens, primæ sententia Doctoribus adhære: circa priorem Dubij partem, nempe posse illum Religionem deferere absque coniugis petitione. Nec enim aduersatur textus in *Cap. Placet.* dum inquit Redire verò ad saeculum in eius potestate non erat, sed in potestate mariti. Quia intelligi debet de reditu ad saeculum, coniugali copula intercedente, vti ex contextu constat, quod in sola mariti potestate erat: siquidem ipsa ad debiti petitionem ob votum castitatis emissum erat impedita. Non tamen ibi negatur, posse illam ad saeculum redire à petitione debiti abstinendo. Licet autem possit absque coniugis petitione ad saeculum redire, non tamen absque Iudicis Ordinarij auctoritate. Nam esset sic professus contra coniugis voluntatem teneatur se ei restituere: id tamen præstare debet iuris ordine seruato, scilicet

Sect. II. de Profes Religiosa Dubia. 187

felicitate auctoritate Iudicis, qui causa cognita, nullitatem professionis declaret.

DVBIVM VIII

*In necessitate gravi teneturne Religiosus
parenti succurrere, etiamsi opus sit
habitum deserere?*

DVBIVM VII

*Episcopus, qui absque Pontificis fa-
cultate Religionem ingreditur:
emittitne professionem
validam?*

46
Certa sup-
pono.

Conditio requisita ad professionem est libertas à vinculo Episcopalis dignitatis alterius benéficio. Regula certissima est Episcopum, qui abique summi Prælati licentia in Religione proficetur, graviter delinquit. Quia ob bonum Ecclesie, cui Episcopi sunt addicti illis est interdictum Cap. licet, de Regul. & Cap. N. si cum pridem, de renuntiati. Quæstio vero, an sic facta professio valida sit?

47
Non est
valida.

Valida non est, quia professio vinculum Episcopale non dissolvit, illo autem non dissoluto, non potest consistere. Non enim apparet, quoniam modo Religionis ob equio, & regularis Prælati voluntati se allegare valeat Episcopus, maxime cum suscipiens Religionem, statum minus perfectum eligat. Sc. Valenti. 2. d. 10. q. 3. pun. 4. vers. Tertius casus.

Est valida, quia ex iure positivo non inveniuntur irrita, ut ex Cap. Nisi cum pridem, de renuntiati. Cap. Inter tempore alia, de translat. & Cap. licet, de Regular. quæ expressus de hac materia loquuntur, constat. Ex his enim testibus solummodo constat, neminem posse Episcopatum renuntiare abique Pontificis auctoritate, & ex causis à iure præscriptis: non tamen professionem esse nullam. Ex iure vero naturali non annullari, mox ostendam, ita Saar. tom. 3. de Relig. l. 6. c. 8. num. 7.

48
Hoc de sen-
tia.

Sapientissimo hæreo Doctore. Cui resolutioni non obstat, si quis obiciat, impedita, & annullata renuntiatione Episcopatus, impediri, & annullari transitum ad Religionem, qui cum retentione Episcopatus, & obligatione ibi assendi, & illius exequendi munera consistere nequit. Non inquam obstat, quia Religiosi status essentia saluari optime potest ex eo, quod assumens illud, se Religioni tradat paupertatem, castitatem, & obedientiam observaturus quantum possit: tamen ex aliqua occasione, & obligatione antecedenti ab eius plena executione impediatur. Ut videre est in Religioso assumpto ad Episcopatum, qui retento statu Religioso, & illius nativa obligatione, muneris Episcopalis obligationem subit. Et ex hac ratione constat, iure naturali non annullari professionem ab Episcopo factam.

49
Nemulla
ecolo.

Conditio ad statum Regularem ineundum est, ne parentes graviter indigeant. At non est necessaria ad proteles omni valorem, sed ut licite status assumatur, quia nullus est textus, quo professio huiusmodi irrita reddatur. Porro liber erit Religiosus professione emissa ab obligatione succurrendi parenti, si Monasterium eam vult subire. Certum autem est, in necessitate extrema teneri filium parenti succurrere eo modo, quo possit, sine parentis in eam egstatem incidere post professionem, si antea in ea fuerit constitutus, quia hæc necessitas temper videtur excepta. Quæstio vero, an in gravi necessitate teneatur, etiamsi opus sit habitum dimittere?

50
Tenetur
quidem.

Tenetur filius, etiam Prælati invito, subtenere parenti, relinquendo Religionem habitum si opus faciat, siue parens affectus exitur gravi necessitate hac ante professionem, siue post in illam incidit, quia obligatio filij comparatione parentis est adeo intrinseca, & ac naturalis, ut ab ea eximi non valeat ob statum perfectum assumptum, censendus enim est illum statum assumpsisse salua hac obligatione. Sic Lantem. in concord. Enang. cap. 60. Palac. in 4. dist. 38. d. 1. ad 3. & alij relati à Sancio l. 4. Decalog. cap. 20. n. 25. & à Suario tom. 3. de Relig. lib. 6. cap. 9. numero 4.

51
Non tenetur.

Non tenetur filius professus egredi è Monasterio absque legitima Prælati licentia nec à fortiori habitum dimittere, licet patet professionis tempore in gravi necessitate fuerit constitutus, quia professione ita mutavit statum, ut sui iuris non sit, sed Prælati; Ergo nolente Prælato: ut è Monasterio egrediatur ad subueniendum parentibus, celandus est Religiosus ille factus impotens, sicut enim nequit Religiosum deserere statum, sic nec potest obedientiam omittere, ita D. Thom. secunda secunda quæst. 10. artic. 4. ad 4. Caietan. ibi. Corduba sum. quæst. 141. artic. secundum in 4. opin. Sà v. Religio. num. 2. Mann. Regul. 99. tom. secundum q. 57. articulo 3. Sanchez l. 2. Decalog. ap. 20. n. 17. al. os cirans Layman. libro quarto tract. 5. caput 4. num. 2.

52
Mediam
vero viam.

Vnam & alteram sententiam probabilem esse iudico. At ego cum Tolero lib. 5. c. 1. n. 6. Suario to. 3. de Relig. l. 6. c. 9. à n. 8. Lessio l. 2. c. 41. dub. 3. n. 34. & aliis, mediam vero viam asserens Religiosum professum obligatum esse è Monasterio egredi, & si sit opus, habitum dimittere, ut parentibus succurrat, casti, quo illi tempore professionis in ea fuerint necessitate, secus si post professionem in illam incidierint. Ratio prioris partis est, quia filius, qui tempore professionis adstrictus est subuenire parentibus Religionem se tradit

Q 4

cum eo onere. Nec enim æquum erat, ut per professionem a se hanc naturam obligationem excluderet. Secundam partem probō, quia obligatio filij succurrendi parentibus adueniens professioni factæ, metienda est iuxta statum Religionis: siquidem hunc filius nequit relinquere: sed status Religiosus non permittit, inuito Prelato è Monasterio egredi, & habitu dimisso, in sæculo vivere: Ergo filius professus non tenetur hac via parentibus subvenire.

DV BIV M IX.

*Generalis, vel Provincialis Religio-
nis potest potestatem inferiori tradi-
tam ad acceptandum professuri tra-
ditionem ita restringere, ut eo in-
consulto, irrita sit receptio?*

⁵³
N^{on} nulla
suppono.

Suppono, debere esse aliquem, qui nomine Religionis traditionem Religiosi acceptet, obligetque Religionem ad Religiosum retinendum, alendum, ac gubernandum iuxta Religionis institutionem, quia professio est mutus contractus, ac reciproca obligatio Religiosi, & Religionis. *Cap. Porre-
ctum, Cap. Ad Apostolicam, de Regularib.* Verū in nostra societate huiusmodi potestas acceptandi traditionem penes solum Præpositum generalis est, qui eam communicat, quibus expediens esse censet. Regulariter autem etiam ad vota biennij nulli Rectorum generaliter communicatur, sed solum Provincialibus. In aliis religionibus spectanda est forma à sede Apostolica præscripta, prout vsu & consuetudine est declarata. Regulariter nullus Prelatus absque sui conventus consensu potest novitios ad professionem admittere: neque conventus sine sui Prelati consensu, quia illa receptio utrique utilis, vel nociva est. *Lellius l. 2. c. 4. d. b. 7. numer. 61. Sanchez l. 5. D. cal. c. 4. num. 65.* Difficultas autem est, an Generalis, vel Provincialis ita possit facultatem inferiori traditam ad acceptandam profitentis traditionem, ita restringere, ut eo inconsulto irrita sit receptio?

⁵⁴
Non potest. Prior, Abbas, Guardianus, Rector conventus non accipit potestatem recipiendi novitios ad professionem à Provinciali, vel Generali sed immediate à Pontifice, seu à tota Religione ex Pontificia auctoritate eo ipso, quo superior est, ut supponimus: Ergo nequit superior Prelatus hanc potestatem inferiori restringere; in ea enim potestate ei subordinatus non est, neque inferior dicendus. Sic nonnulli quorum sententiam Ferdinandus à Castro inducit esse veram, cum contrariam ait esse veriorē.

⁵⁵
Potest qui-
dem ex
causa iusta.

Potest quidem potestatem illam, causa iusta intercedente, restringere, quia etiam inferior Prelatus potestatem admittendi ad professionem à suo eriore non recipiat: at vsu, & exercitum illius ab illo habet dependentem; d enim recto Religionis regulam accinitus cum sit illi inferior, &

subditus absolute, expediebat in se tam gravi plenè illi esse subiectum, ac subordinatum. Ita Palao. 3. d. 2. *de statu Relig. pun. 3. n. 5.*

Placet opinio. Hac enim de causa Nicolaus III. in *Cap. Exiit, de verbor. significat.* in 6. §. *Verum quia* expresse dixit, Generalem Ordinis D. Francisci posse Provincialibus licentiam recipiendi coactare, non obstante, quod potestas recipiendi inter ordinario Provincialibus competat. Mecum Sanchez ubi *supr.* duplici exemplo id confirmans.

DV BIV M X.

*Religio potestne compellere Religiosum
qui tentavit Professionis nullitatem,
nec probavit, ut illam ratificet?*

Certum mihi, nullam esse obligationem servandi paupertatem, castitatem, & obedientiam ex professione nulla, quia ea obligatio oritur nequit nisi ex vero voto: sed votum in professione emissum nullum est, nulla existente professione: quippe est illi essentialis, vel accessorium: Ergo nulla est obligatio. Addo, invalidè professum obligatum non esse suam professionem ratificare, quia professio est status ita difficilis, ut ad illum suscipiendum contra propriam voluntatem nullus sit obligatus; Quæstio autem est, an Religio compellere possit Religiosum, qui tentavit suæ professionis nullitatem, nec probare potuit, ut verè & ex animo illam ratificet?

Potest quidem, quia Religio habet ins huiusmodi professum retinendi: Ergo habet ius ut debito modo retineat: sed debitus ac conveniens modus retinendi Religiosum est eum votorum vinculis, & professione alligare: non enim debet esse retentio coacta, sed voluntaria: Ergo. Sic Suarez. *tom. 3. de Relig. l. 7. c. 2. n. 7. & 8.*

Minime potest Religiosum ad veram ratificationem cogere, quia hæc Religionis potestas hand potest nisi ex professione oriri: Ergo pro qualitate professionis est potestas. Cum autem professio vera non sit, sed solum præsumpta potestas cogendi Religiosum vera esse non potest, sed solum præsumpta, ita Sanchez l. 7. *de matrim. d. 37. num. 38. Lellius l. 2. cap. 4. d. b. 7. num. 55. Nauar. l. 3. consil. tit. de Regular. consil. 5. & comment. 4. de Regular. num. 74.*

Scio Suarium primam sententiam probabiliorē esse dixisse. At ego probabiliorē Auctoris credo esse secundam. Nam leges in falsa præsumptione fundatæ obligationem in conscientia non inducunt, ut docet Palao *tr. de legib. d. 1. pun. 14. num. 12.* Ergo ex vi legis, & præcepti impositi ob hanc falso præsumptam professionem nulla in conscientia potest obligatio in lucem, Addiderim, Religiosum media professione non se Religiosum tradere, ut illū compellat ad profitendum, sed ut illū compellat ad servandam professionem. Ergo solummodo hanc compulsionem potest Religio gerere, non illam.

DV BIV M

DVBIVM XI.

Ad ratificationem Professionis inualide, nouitatus estne repetendum?

61 *Plura de ratificatione professionis.* **C**um impedimenta plura sint, ex quibus professio valeat annullari, vel tenentia ex parte solius profelsi, vel ex parte solius Religionis, vel ex parte vtriusque: ratificationem professionem debet tolli impedimentum, & adesse nouus consensus tum profelsi, tum Religionis: qui quidem consensus debet esse ex nouita nullitatis. Porro reuocatio professionis inualide induc potest delatione habitus profectorum per quinquennium, & exercitius eorundem, quia his signis potius ius praesumit, professum post scientiam nullitatis suae professionis, denuo consentire. Quæstio autem gravis voluit, num ad hanc ratiuicationem agenda sit nouitatus repetendus? Et quidem quando professio nulla fuit ex eo, quod integer annus probationis præmissus non fuerit certum est præmitti debere, quia Trident. sess. 25. c. 15. expresse annullat professionem factam ante decimum sextum ætatis annum, & ante expletum annum probationis integræ & validæ præcessit, & professio ob aliud impedimentum nulla fuit, requirid, an sit nouitatus iterandus?

62 *Repetendus est nouitatus.* **R**epetendus quidem est, quia nouitatus ita professioni est necessarius præmittendus ut professio immediate nouitatum succedat. alias interruptione illa quasi extinctus censeri debet. Sic Saar. tom. 3. de Relig. lib. 7. c. 1. n. 34.

63 *Non est repetendus.* **N**on est repetendus, quia finis Tridentini statuentis probationis annum, fuit, ut Religio mores profelsi, & professus asperitantes Religionis latè experiretur: sed hoc experimentum eodem proliis modo habetur sine professus sub titulo nouitatis, sine sub titulo profelsi in Ordine persistat. Ergo eo casu probatio rigorosa necessaria non est. Certè si annus probationis ad reuocandam professionem necessarius esset, deberet professus manifestare Religionem professionis nullitatem ut eum in probatione teneret: At dum Religio reputat illum professum esse, nequaquam in probatione retinet, de consensu est probatum dimittere, si dupliciter: sed potius illum retinet, quia existimat, rite esse probatum, nullamque eum dimittendi potestatem habere. Debet ergo Religio cognoscere, se Religiosum probare, ut ipse in probatione consistere censendus sit. Hoc autem præterquam quod difficillimum est, admodumque durum, admittendum non est abque manifesto textu, vel ratione, quæ nulla sunt. Igitur in eo casu nouitatus necessarius est ad professionem ratificandam. Ita Azor. p. 1. l. 1. c. 1. q. 6. 5. nich. l. 7. matrim. d. 37. num. 47. Lell. l. 2. c. 41. d. b. 7. n. 66. & alij.

64 *Veriorem.* **V**erorem, Suario venia, hanc sententiam esse indicatam. Nam quando nouitatus vali-

das, ac integer præmissus fuit tanquam certum supponit Sanch. num. 45. Tridentinum enim solum requirit ad professionis valorem ut illam emittens per annum post habitum suspensionem in probatione extiterit. Quod opumè verificatur de eo, qui inualide professus fuit, & per annum integrum post susceptum habitum in probatione extitit. Neque inde fit, nouitatum iterandum non esse ab eo, qui completo anno probationis, nouitatem professionem facere, sed Religionem dimisit, vel ab ea fuit expulsi, & postea habitum re relapsit, quia de eo non verificatur, post susceptum habitum quomodo professio subsequitur in probatione per annum extitisse; nam prima susceptio habitus dimissione illius omnino fuit extincta.

DVBIVM XII.

Quinquennium, intra quod licitum est Religioso ex nullitate Professionis reclamare, computaturne à Professionis die?

65 *Decretum Trident.* **T**ridentini decretum sess. 25. capite 19. præmittit. *Quicumque Regularis præsumit, se per vim, & metum ingressus esse Religionem: aut etiam dicat, ante ætatem debitam professum fuisse, aut quid simile, velleque habitum dimittere quæ de causa, aut etiam cum habitu discedere sine licentia superiorum: non audiat nisi intra quinquennium tantum à die professionis; & tunc non aliter, nisi causas, quas præstulerit, deduxerit coram superiore suo & Ordinario. Quod si antea habitum spontè dimiserit, nullatenus ad allegandum quamcumque causam admittatur, sed ad Monasterium redire cogatur, & tanquam apostata puniatur: interim vero nullo sua Religionis privilegio inuenitur. Ex quibus verbis quæstio gravis excitatur. An quinquennium computandum sit à die professionis.*

66 *Non est computandum.* **A** professionis die computandum non est, quia sæpe ab illo die non cessat impedimentum, quod nullam reddit professionem, & computandum quinquennium à die professionis. sæpe ignoratur, ob illud impedimentum professionem nullitatem laborare, quomodo ergo quinquennium à ab eo die quinquennium erit computandum die professionis. Deinde ex hac quinquennij perseverantia præsumitur Religiosum illum suam professionem ratificasse, casu quo nulla fuisset: At si toto fere quinquennio duravit impedimentum quod reddidit professionem nullam, aut illius ignarus ille fuit, nulla ratione poterit ius eo tempore præsumere, professionem ratificari, cum id sit impossibile: Ergo quinquennium, ex quo præsumptio hæc desumitur, non à die professionis, sed à die sublati impedimenti cogniti est computandum. Sic Palao tomo tertio d. 2. de statu Relig. p. n. 7. n. 3. & 5. & Sanchez citandus ait esse probabilem.

67 *Computandum est à Professionis die.* **C**omputandum est à professionis die. Quia Concilium,

A die pro Concilium, Nisi intra quinquennium (aie)
ffionis est tantum à die professionis computandum, Pon-
computan-
dum.

deranda etenim dictio illa *Tantum*, quæ ex-
 Ausina est, & affirmativa illius quod ponit,
 & negatua omnium aliorum casuum præ-
 ter expressos, leg. *Ob as*, C. de *prædictis minor*.
 leg. *contractum*, ff. de reg. l. iuris, cap. cum Ec-
 clefia, de *causa posses. & propriet.* P. x. erea
 dictio *Tantum* necellario non erat, sed addita
 fuit maioris gratia claritatis, & ut nullus
 ambigendi locus superesset, numerationem
 agendam à professionis die, procedereque
 contra ignorantem, & impedire. Ita
 Sanch. l. 7. de *matr. d. 57. à n. 19.*

68 Priori sententiam probabiliorē planē
 eligo. Nam hoc quinquennium, quo trans-
 actio, interdicitur Religioso potestas suam
 professionem oppugnandi, licet præscriptum
 non sit in odium suæ negligentiae, sed in Re-
 ligionis, ac Religiosorum quætem: at præ-
 scriptum est ob præsumptionem professio-
 nis eo tempore ratificatæ: sed durante impe-
 dimento, illudque ignorante Religioso, pro-
 fessio nequit ratificari: ergo non potest esse
 præscriptio pro illo tempore. Cæterum hæc
 doctrina non pugnat cum Tridentini decre-
 to dicentis quinquennium ad reclamandum
 computandum esse à die professionis tantum.
 Quia id debet intelligi casu, quo ab ea die
 cesset impedimentum, quod verè esse tale
 Religiosus dignoscebat.

DVBIVM XIII.

Si quis certo dignoscat, suam Professio-
nem esse nullam, nec ratificasse:
peccatne lethaliter, habitum dimitt-
rens, & fugiens absque sui superio-
ris, & Ordinarij licentia?

69 *Notanter dixi, si certo dignoscat.* Nam si
 dubius hæret, spectanda est natura du-
 bii, ut inde inferatur, pro quam parte sit
 possessio, an pro illius, an pro Religionis
 parte. Sed in casu certo peccatne lethaliter
 qui habitum dimittit, & fugit absque supe-
 rioris, & Ordinarij facultate.

70 Non peccat, quia cum non sit verè Reli-
 giosus, ex nullo capite nasci potest obligatio
 perpetuo in Religione manendi. Neque ob-
 stat Tridentinum graviter puniri imperans
 sic fugientes, quia punit, eo quod præsumit
 verum Religiosum esse, & consequenter
 absque legitima causa fugere. Sic Navar.
 comment. 4. de regularib. num. 77. Sa v. Religio,
 num. 71. Barbosa p. 3. de potest. Episc. allegat.
 104. num. 12.

71 Peccat equidem, quia cum in foro Ecce-
 siæ tanquam Religiosus habeatur, merito
 debet Ecclesiæ iudicio dissolui, (si id facile
 fieri potest) ad g. ve scandalum Etandum,
 Ita Suar tom. 3. de Relig. l. 7. cap. 3. num. 11. 12.
 & 13. Lessi. l. 2. c. 4. d. 1. d. 7. n. 65. Sanchez l. 7.
 de *matrim. d. 17. n. 1.*

72 Ego quidem crediderim si professio ita nul-
 la sit, ut credat ille absque gravi difficultate

se posse illius probare nullitatem, mortaliter
 delinquere, si secreto fugiat, hab tamque
 dimittat; quia Religio nem propriam auctori-
 tate priuat possessione quam habet cum re-
 tinendi. At si absque gravi difficultate ne-
 quit professionis probare nullitatem, vel qua
 à Religione impeditur, vel quia ob eam cau-
 sam diuexatur, vel quia testes nolunt verita-
 tem aperire, vel quia impedimentum eius
 naturæ est, ut probationem non tribuit; nullum
 perpetrabit delictum fugam, dimisso habitu,
 arripiendo, quia id quod absque gravi dif-
 ficultate fieri nequit, moraliter est impos-
 sibile: sed stante impossibilitate probandi
 nullitatem professionis, non tenetur Religio-
 sus eam probationem intentare: ergo, omnia
 illa probatione, fugere potest; quia ius pro-
 priæ libertatis obuenit, nulloque Religiosis
 vinculo tenetur. Mecum Palao tom. 3. d. 2. de
 statu relig. p. 1. n. 10.

DVBIVM XIV.

Si sublatum sit impedimentum Profes-
sionis, & nulla adfuit impotentia
intra quinquennium reclamandi:
potestne Religioso illi dari in inte-
grum restitutio?

Præscribit Concilium in illo decreto
 73 *ss. 25. capit. 19. ne elapso quinquennio*
Religiosus audiat, hoc est, admittatur
suppon.
 ad allegandas causas nullitatis suæ professio-
 nis: eo quod præsumit, eo tempore profes-
 sionem ratificasse, si forè nulla foret. Porro si
 impedimentum professionis intra quinquen-
 nium sublatum fuit, & nulla adfuit impoten-
 tia reclamandi, vel illa adfuit, eam probare
 liquido non potest, & ex alia parte professio-
 nem non vult ratificare: nulla superest via,
 ut audiat, nisi viatur restitutionis in inte-
 grum beneficio. Quæstio autem num possit
 in hoc casu dari Religioso illi restitutio in
 integrum.

Dari non potest, quia matrimonium &
 74 professio semel facta, indissolubilia sunt, & *Darius*
 restitutio conceditur ad dissolvenda ea, ad-
 potest.
 versus quæ datur. At Tridentinum statuit re-
 ualidari professionem gestatione habitus
 professorum, & eorum exercitiis per quin-
 quennium: ergo eo elapso, non potest esse
 restitutio, quæ hanc revalidationem infir-
 met. Sic Flamin. l. 13. de resignat. benef. qua-
 stione quint. numero 46. Zual. p. 1. q. 4. q. 1.
 500. sine.

Potest dari aduersus hunc quinquennium
 75 restitutio, sicut in aliis materiis, quia restitui-
 tionis beneficium aduersus prescriptionem *Potest*
 longi temporis iure speciali, & extraordina-
 rio tam minoribus, quam maioribus conce-
 ditur, in eodem modo tamen, ut constat ex cap. 1.
 & 2. de restit. in integrum l. 6. & ex leg. 1. §.
 fin. ff. ex quibus causis. Sed Concilium non
 interdicat huius restitutionis beneficium ad-
 uersus quinquennij prescriptionem. Nam
 licet dixerit, eo elapso, non esse audiendum,
 intelligi

Seet II de Profes. Religiosa Dubia. 191

intelligi potest via ordinaria, secus hac extraordinaria via. Leges enim generaliter actionem interdicentes non intelliguntur de actione competenti iure speciali; & extraordinario: sed ex iure ordinario, & communi, iuxta Glossam receptam in leg. Postquam, C. de pallis. l. 1. l. 2. c. 41. dub. 7. n. 65. Barbola p. 3. de potest. Episc. allegat. 104. n. 108. Riccius resol. 5. §. 1. num. 6. Azor. p. 1. l. 13. cap. 4. §. ult. Sanch. l. 7. de matrim. d. 37. n. 2. & alij.

76 Cum his longe probabilius opinor. Fa-
tor enim non posse dari restitutionem ad-
versus professionem certam, licet nec ad-
versus matrimonium certum; quia dissolvi
non possunt; bene tamen adversus profes-
sionem, ac matrimonium præsumptum.
Quia probari potest verum non esse præ-
sumptionem, neque in veritate fundatam:
eo quod verè professio nec facta, nec rati-
ficata sit, nec matrimonium contractum.

DVBIVM XV.

Ad votorum commutationem qua fit
virtute professionis, opusne est, spe-
ciali voventis voluntate.

77 *Plura reco-
lo circa
professionis
effectum.*
Atij sunt effectus Religioe professio-
nis. Primus & quasi substantialis est,
ut professus in dominium, & potestatem
Religionis transeat obsequaturus in omni-
bus, quae sunt iuxta plures regulas, & con-
stitutiones: ipsaque Religio vicissim obli-
getur illum sustentare, & gubernare, sicut
mater filium. Ex quo effectus solvitur par-
tia potestas. Quia à Religione is gubernandus
assumitur. Sanch. l. 5. Decal. c. 5. n. 29. Secun-
dus est plenaria peccatorum remissio quoad
pœnam. D. Thom. 2. 2. q. 189. a. 3. ad 3. Suar.
l. 6. c. 13. n. 4. Tertius est commutatio om-
nium votorum antecedentium professio-
nem, siue fiat personalia, vti ferè omnes
Doctores tenent: siue sint realia ut com-
munior ferè opinio. Constat ex cap. Scriptu-
ra, de voto. Questio autem est, an commu-
tatio huiusmodi fiat ex voventis voluntate,
an ipso facto ex iure naturali divino, an Ec-
clesiastico.

78 Opus non est speciali voventis volunta-
te: sed iure ipso d. i. naturali, & Eccle-
siastico hanc commutatio Regulari profes-
sione inducitur. Quia Religionis professio-
ne omnes suas facultates, ac vires Deo ille
consecrat: ergo abundanter solvit, quam
si particularia obsequia præstaret. Quemad-
modum si Antonio magnam summam de-
beres, omnesque facultates quas habes, &
habere poteras illi offerres, & insuper te in
servum traderes: abundantissime satisfac-
eres. Sic D. Thom. 2. 2. q. 88. art. 12. ad 1.
Sanchez pluribus relatis l. 5. Decal. c. p. 5.
num. 38. Laym. l. 4. tract. 5. cap. 10. num. 5.
Palod. in 4. dist. 58. q. 4. a. 1. n. 13. concl. 6.

79 Speciali voventis voluntate est opus Quia
nullum est ius Ecclesiasticum scriptum hanc
commutationem expresse statuens. Nam tex-

tus in cap. Scriptura, non de omnibus votis,
sed solum de impossibilibus loquitur: &
licet de omnibus loqueretur, non indicat ipso
iure commutationem fieri, sed potius voven-
tis voluntate. Inquit enim: Nec voti facti
reus habeatur, qui temporale obsequium im-
perpetuam nescit Religionis observantiam
commutare. Ita nonnulli. Et quidem ex vo-
ventis voluntate fieri posse nemini est du-
bium.

Existimo longè probabilius esse non ex
voventis voluntate sed facto ipso hanc fieri
votorum commutationem. Nam si quis vo-
lueret strictiorem Religionem posset ingres-
sum in laxiorem commutare, cum delinque-
ret laxiorem ingrediendo; at si de facto in
laxiori proficetur, extinguit Religionis stri-
ctioris, etiam perseverantia votum: ergo
signum est, facto ipso, & non speciali vo-
ventis voluntate, huiusmodi commutatio-
nem fieri. Sed quo iure id fiat? Verius cre-
diderim, non iure ipso naturali, nec divino
positivo: sed solum Ecclesiastico consuetu-
dine introducto.

DVBIVM XVI.

Religiosis illegitimis concediturne, posse
vlla Beneficia Ecclesiastica habere,
cum irregularitas ex defectu nati-
tali ob Professionem auferatur.

Alius professionis effectus est sublatio
irregularitatis ex defectu natalium pro-
venientis, cap. 1. de filiis Presbyterorum. Ex-
cipit tamen textus Prælatum, qui a iud
prohibitione, & susceptione præcedenti
comprehendebatur. Intelligenda autem est
exceptio de Prælatum tam intra Religio-
nem, quam extra. Sanch. & alij referendi.
Dubitatur autem, an non solum Prælatum,
sed quodlibet aliud beneficium etiam sim-
plex his Religiosis sit interdictum? an ob
oblationem irregularitatis illius eis conce-
datur, posse Ecclesiastica beneficia habere?

Non conceditur. Quia textus in cap. 1.
citato solum concedit his Religiosis sacro-
rum Ordinum susceptionem: ergo susce-
ptionem beneficii non concedit. Neque ex-
ceptione Prælatum, id colligi potest; quia
illa exceptio necessaria non erat, sed ad tol-
lendam omnem dubitationem appositam fuit.
Sic Suar. tom. 5. de censur. d. 50. sect. 5. n. 15.

Conceditur eis beneficia simplicia posse
habere, non vero beneficia curam anima-
rum habentia. Quia cap. fin. de filiis presby-
terorum. illegitimi excluduntur à qualibet di-
gnitate, & beneficio Parochiali: tacite et-
go eis beneficium tantumale simplex conce-
ditur. Ita Nauar. l. 1. consil. tit. de Presbyte-
ris conf. 3. alias 6. Lessi. l. 2. cap. 41. dub. 8.
Sine. Sanch. l. 5. Decal. c. 5. n. 16. alios citans.

Non dubito hanc sententiam sequendam
esse in praxi, utpote communem. At si iuris
rigorem expendam, existimo non solum be-
neficium simplex, sed & curatum, modo Præ-
latura non sit, his Religiosis illegitimis
concedi.

libet bene-
ficia ha-
bere.

concedi, quia licet in *c. fin. de filiis presbyter.* illegitimis interdiciantur dignitates, beneficiaque curata, ab hoc interdicto eximuntur cum proficiuntur: quid in *c. vi. filij, cui finale* non debet esse contrarium, sub prohibitione suscipiendi Sacros Ordines plena irregularitas illegitimi constituitur, ut ipse Suarez *ubi* docet: sed ab ea eximuntur si Monachi fiant, alias non excipereur Prælati, si sub prohibitione, & exemptione antecedenti non esset comprehensa. Comprehendebatur, inquam quodlibet beneficium simplex, curatum, & Prælati. Cum ergo Religiosis sola Prælati expresse interdiciantur, omnium aliorum beneficiorum capaces existunt.

DVBIVM XVII.

Illegitime natus, & sine dispensatione ordinatus, si Religionem ingrediat: potestne in susceptis Ordinibus ministrare?

85 **N**on potest. *M*inime potest, quia textus in *cap. 1. de filiis presbyterorum* inquit: *Ad Sacros Ordines non promoveantur, nisi Monachi fiant.* Ergo concessum est ei qui sit Monachus ad Sacros Ordines posse promoveri, non autem exercere posse Ordinem Sacrum sine dispensatione antea susceptum. Sic Sayr. *1.1. Theol. 1.6. c. 11. n. 3.*

86 **P**otest plane. *P*otest profecto, quia ex concessione suscipiendi Sacros Ordines censetur concessa facultas suscipiendi utendi. Nam minor est, & in maiori inclusa, siquidem præcipue ob usum Ordinum facultas illos recipiendi conceditur. Ita Sanchez *l. 5. Decal. cap. 5. numer. 10.* Laym. *1. quart. tract. quint. capit. 10. numer. 4.* Palao *tom. 3. d. secund. de statu Relig. punct. 8. num. 8.*

87 **H**oc longe verius, imo erè certius. *H*oc longe probabilius, imo fere certum esse indicat. Nam sub ea concessione excluditur omnis irregularitas, & inhabilitas, quæ prohibitione recipiendi Sacros Ordines erat introducta. At illis verbis: *non promoveantur ad Sacros Ordines filij ex fornicatione nati*, introducta erat integra irregularitas non solum suscipiendi Sacros Ordines, sed etiam in susceptis administrandi, recipiendique quodlibet beneficium: ergo illa concessione nisi *Monachi fiant*, hæc irregularitas remouetur.

DVBIVM XVIII.

Irregularitas ex defectu natalium orta tolliturne & non tollitur nouitiatu ingressu?

88 **N**on solum tollitur professionis emissionem, sed & ipso nouitiatu ingressu, quia nouitius vere Monachus dicitur

præcipue in favorabilibus. Imo esto verè Monachus non sit, saltem in congregatione canonica regulariter vivit. Cum ergo in *cap. 1. de filiis presbyter.* ab irregularitate eximantur illegitimi, qui Monachi fiunt, & qui in congregatione canonica regulariter vivunt, efficitur novitios non eximi. Sic *Manu. tom. 1. 99. Regul. quest. 1. 3. n. 4.* subditque, excentes à Religione in eandem irregularitatem incidere, & ab usu susceptorum Ordinum prohiberi.

Solum tollitur hæc irregularitas professione emissionem, non verò nouitiatu ingressu. *89* nis emissionem, non verò nouitiatu ingressu. *Non tollitur* quia cum hæc irregularitas absolute tollatur, *tur ex nouitiatu* & non ad reincidentiam, ut aiebat *Manuel: tunc sed ex* expediebat tolli ob causam ex se perpetuam, *sola professio* qualis est sola professio, & non probationis *sine* ingressu. Ita *Suar. tom. 5. de censur. d. 50. sect. 5. n. 12.* Azorius *p. 1. l. 12. cap. 5. quest. 12.* Sanchez *l. 5. Decal. cap. 5. non. 12.* plures citans.

Hoc dicendum esse non dubito. Nam cum *90* textus inquit ab hac irregularitate illegitimos excludit, si Monachi fiant, aut in congregatione canonica regulariter vivant: non loquitur de Monachis solummodo in congregatione canonica regulariter viventibus, sed de Canonicis Regularibus. Neque *c. 1. dist. 56.* loquitur de probatione nouitiatu, sed de probatione per probatam, ac Religiosam vitam. Addiderim votis bienni in Societate Iesu emissis hanc irregularitatem æque ac per professionem tolli, quia his votis verè Religiosi constituntur: & textus in *cap. 1. de filiis presbyterorum. & cap. 1. dist. 56.* solum id exposulavit. Sanchez *l. 5. Decal. cap. 5. nu. 13.* Laym. *l. 4. tra. 5. cap. 10. num. 4.* At si Religiosus simplicibus his votis solutus, à Religione dimittatur in eam irregularitatem non reincident, sed omnino liber manet, quia nullibi canetur hæc reincidentia, & non est imponenda irregularitas nisi in casibus à iure expressis. Necum Sanchez *ubi supra.*

DVBIVM XIX.

Femina illegitima excludunturne à Prælatiura Monachorum?

Non excluduntur, quia hæc exclusio est *91* quasi quædam irregularitas: at hæc non contrahitur nisi in casibus à iure expressis, & in iure expressum non est, feminas illegitimas à Prælatiura sui conventus excludi. Nam licet in *cap. 1. de filiis presbyter.* Filij illegitimi à Prælatiura excludantur, ad feminas hoc decretum non debet extendi, quia odiosum, & quia expresse de filijs incapacibus suscipiendi Ordines loquitur. Certè si ex professione Monialis illegitima capax Prælatiura non redditur, nullum privilegium Religiosa professio ei concedit. Sic *Manuel. tom. 1. 99. Regul. quest. 1. 3. n. 21.* Indicat Tabiena *v. Virginitas consecratio n. penult.*

Excluduntur quidem, quia illo *c. 1. à Prælatiura* excluditur Religiosus illegitimus: sed *Excluduntur* sub

SECT. II de Profes. Religiosa Dubia. 193

sub nomine Prælatoræ, Abbatisse aut Priorisse munus continetur, vt docent communiter Doctores in *Cap. Indemnitas de elect.* in 6. lib. 1. à dignitate eiciatur electa. Ergo illegitima à Prælatura excluditur. Et licet in illo textu nomen Filij expressum sit, videturque loqui de capacibus Sacros Ordines suscipiendi, at quia est dispositio Religiosa statui fauorabilis, idè feminas comprehendit ea parte, qua capaces sunt. Ita *Glos. ad Cap. Indemnitas*, & ibi. Ioan. Andr. Anchar. Archidiaconus & alij. Nauar. *comment. 2. de Regular. numer. 69.* Flamin. *de resignat. l. 3. q. 1. 2. n. 11.* Sanchez. *l. 5. Decalog. cap. 5. numer. 19.* Suar. *tom. 4. de Relig. sr. 8. l. 2. c. 6. numer. 14.* Sayr. *10. l. 1. Theol. lib. 6. c. 1. n. 3.*

93
Auctoris
resolutio.

Ergo quidem existimo, sententiam primam ipectato iuris rigore tenendam esse: at spectata consuetudine communique Doctorum interpretatione, amplectendam secundam. Afferro itaque, nullam illegitimam posse in Abbatissam, vel Priorissam perpetuum vel temporalem eligi. Dixi autem *Perpetuam, vel temporalem.* Quia aliqui primam sententiam limitant, vt locum habeat in Abbatissis temporalibus, secus in perpetuis, seu benedictis. Sed est sine fundamento limitatio, cum esse perpetuam, aut temporalem non variet iurisdictionem. Concedo autem Manuelli Roderico, nullum speciale privilegium Moniali huiusmodi ex professione hoc in casu concedi, cum capax non sit Ordines suscipiendi. Alij enumerant Religiosæ professionis effectus, nempe purgatio inhabilitatis ad temporales actus ratione delicti commissi: vt si ex furto, falsove testimonio inhabilis factus sis ad testimonium ferendum. Ingratitudinis nota aboletur, id est, macula, seu nota ingratitudinis antea commissæ, ob quam filius exheredari poterat vel legitima patris portio ne priuatur. Denique irritatio matrimonij subsequenti, & antecedenti rati.

obligatum esse, abstinere ab omni actu tam interno, quam externo venereo: ita vt delinquens contra castitatem, simul contra votum peccet, sacrilegusque existat. Si violatio castitatis mortalis sit, mortale esse peccatum contra votum: si venialis, veniale. Hoc autem intelligendum esse in castitatis propriæ violatione, non in alienæ. Nam si tuo facto, vel aspectu per se veniali alius ad mortale induceretur: peccatares ex praua intentione lethaliter ex scandalosè aduersus votum venialiter solum, quia votum castitatis non se extendit ad castitatem alienam conseruandam. Sanchez libro quinto *Decalog. capite sexto numero decimo* aduertit. Certum denique, violationem voti castitatis solemnem à voto simplici aliquoties differre vt ex se patet. Quæsierim autem, an hæc differentia sit necessario in Confessione declaranda?

Declaranda necessario est: Quia votum ⁹⁵ *solemne à simplici essentialiter differt. Sic Est declaranda nonnulli, quos citat Sanchez lib. septimo randa circa de matrim. disputat. 27. num. 23.*

Non est necessario declaranda. Quia diff. ⁹⁶ *voti sollemnis, sed accidentaliter differentia notabiliter aggrauante. At circumstantia notabili. Non est ter aggrauans est necessario in Confessione necessario aperienda: Ergo. Ita alij apud eundem declaranda. Sancium.*

Ego quidem verius existimo cum eodem ⁹⁷ *Doctore numero 27. non oportere exprimere, an votum sit solenne, vel simplex, modo explices te voto esse ligatum, quia hæc differentia non in obligatione, castitatis seruanda, sed in matrimonij contrahendi irratione consistit, qui effectus vtpotè omnino extrinsecus, & accidentalis obligationi castitatis, eius violationem aggrauare non potest.*

DVBIVM XXI.

Si Religiosus Iesuita post vota biennij de facto via testamenti, donatione, aut renunciatione de suis bonis, in scio superiore, disponat: an dispositio hæc proculdubio illicita erit valida?

DVBIVM XX.

Differentia voti solemnem Castitatis à voto simplici, estne necessario in confessione exprimenda?

⁹⁸ *C*ertum est, votum solenne paupertatis Religiosum priuare iure, ac dominio pecuniarum, aliarumque rerum pecunia æstimabilem, & reddere inhabilem acquirendi. *Cap. cum ad Monasterium, de statu Monachorum & Tridentin. sessio 25. capite secund. de Regular.* Votum vero simplex, quale emittitur ab Scholaribus, & Coadiutoribus societatis nostræ expleto biennio probationis, nec tollere dominium habitum, nec reddere incapacem acquirendi, vti expressè deciditur à Gregorio XIII. in *Bulla, Ascendente Domino*, & habetur *parte quarta constitution. capite quarto lit. E.* Quod quidem Religioso statui non

⁹⁴ *E*RTIVM est, Religiosum ex castitatis voto obligari primo ad abstinendum à coniugio, nisi votum faceret iuxta normam militum Ordinis Alcantaræ, Calartanzæ, & d. Iacobi, qui non emittunt absolute castitatis, sed coniugalis tantum votum emittunt. Præterea *Escob. & Mend. Theol. Mor. Tom. VII.*

certa refero
de castitatis
voto solenni
ni, ac simplici.

⁹⁸ *Plura de voto paupertatis recolo.*

R non